

IV. Letnik.

3. zvezek.

Venec

cerkvenih bratovščin.

Izhaja 24. dan vsakega meseca.

Urejuje
dr. Francišek Ušeničnik.

Vsebina 3. zvezka.

	Stran
Združitev z Marijo	33
Delo — božja zapoved. (Namen sv. Očeta — pri- poročen v molitev za mesec marec)	34
Častiveci in častivke presv. Rešnega Telesa. General baron Geramb	35
Kratka razlaga litanij presv. Srca Jezusovega	39
Kaj pravi sv. Filip Neri o sv. obhajilu?	41
Prva Marijina družba na Kranjskem	42
Otroška ljubezen do sv. Očeta	46
Razna poročila	46
Izjava	48

„Venec“ prejeman pri upravnštvu stane na leto 1 K 20 h, po pošti pošiljan 1 K 44 h Denar za naročbo se pošilja: Upravnštvu „Venca“ v Ljubljani, Kopitarjeve ulice 2; dopisi, zahvale za uslišano molitev in darovi za pobožne namene pa uredniku pod naslovom: dr. Fr. Ušeničnik v Ljubljani, Semenišče.

V Ljubljani, 1900.

Izdaje „Katoliška Bukvarna“. — Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Dobrotni darovi.

Za bratovščino presv. Rešnega Telesa:

Župnija: Šenturška gora 44 K; Šmarjeta 60 K; Št. Ožbald 28 K 40 h; Naklo 41 K 20 h; Vrhpolje pri Moravčah 25 K 40 h; Kranj 100 K; Škocijan 12 K 60 h; Šmihel pri Nov. mestu 30 K; Šmartno pod Šmarno goro 100 K; Mošnje 37 K; Hinje 24 K 90 h; Kresnice 42 K 22 h; Nadanje Selo (Šmihel) 30 K; Zagorje 106 K; Senožeče 31 K; Vavta vas 32 K 14 h; Vrabče 16 K 48 h; Zgornje Besnice 68 K; Št. Jernej 158 K; Ambrus 26 K; Blagovica 46 K; Kamnik po čč. pp. frančiškanih 24 K; Št. Vid pri Zatični 101 K 50 h; Metlika 100 K; Leskovec 72 K; Stara Loka 222 K; Stari Trg pri Ložu 132 K; Kostanjevica 40 K 92 h; Zaplana 56 K; po čč. gg. uršulinkah 155 K 58 h; Franica Strniša 1 K; Marija Lučinkar 1 K; Neža Kukman 2 K; M. Denkel 1 K; M. Gosar 1 K; Metka Trontel 1 K; Marija Turk 40 h; M. Čič 2 K; A. Zupan 1 K; F. Anžič 1 K; Aleksandrina Logar 2 K 40 h; Mar. Pfeffrer 4 K; Jerica Dežman 50 h; M. Pesjak 1 K; Dr. Svetina 10 K; Neimen. 10 K 80 h. Drugi darovi 55 K 96 h.

Za cerkev sv. Rešnega Telesa v Bolzanu na Tirolskem:

Čč. gg. J. Karlin 6 K; F. Povše, kanonik 6 K; Seigerschmied, župnik 4 K; Jan. Oblak, župnik 2 K; Jan. Brenc, župnik 2 K; Greg. Šlibar, župnik 2 K; Neimen. 40 K; Alojzij Stroj, katehet 2 K.

Za sveto Detinstvo:

M. J. 1 K; iz Kostanjevice po č. g. kapelanu J. Balohu 16 K 26 h; Marija Grad 1 K; Ivana Klopčič 1 K; Jera Furjevec 50 h; Marija Knes 50 h; iz Št. Pavla pri Preboldu 9 K 40 h; šolarji iz Dražgoš 1 K 10 h; Marija Flajšman 48 h.

Za razširjanje sv. vere:

iz Stare Loke poslal veleč. g. dekan Fr. Kummer 126 K; iz Dražgoš 50 h.

Za misijonsko cerkev sv. Jožefa pri Mariboru:

iz Savinjske doline 4 K; M. U. 1 K; Neimenovana 4 K.

Za kruh sv. Antona:

Neka gospa 2 K 80 h.

Za uboge redovnice na Laškem:

Dve osebi s Dovjega 1 K; Brožič Jožefa s Gor. Zemona 2 K; iz Mirne Peči N. B. 1 K; Z. v L. 2 K; č. g. vikar Ed. Strekelj 4 K; Neimenovan 20 K.

Listnica uredništva. G. N. N. — V pismu, s katerim je sv. Oče Leon XIII. potrdil litanije presv. Srca Jezusovega, je dovolil tudi 300 dni odpustka. (Decr. S. R. C. 2. April. 1899).

Zahvala za uslišano molitev je morala ta pot izostati, ker je bilo premalo prostora v listu; priobčimo jo prihodnjič.

V molitev so priporočeni

I. za ves mesec marec namen svetega Očeta: *delo — božja zapoved.*

II. za posamezne dni:

1. <i>Izpolnovanje postne zapovedi po mestih.</i>	17. <i>Neka oseba za dar čistosti in ponižnosti.</i>
2. <i>Da bi ljudje bolj molili sveti križevi pot.</i>	18. <i>Zavod sv. Jožefa za onemogle posle v Ljubljani.</i>
3. <i>Sveti Oče Leon XIII.</i>	19. <i>Marijine družbe za mladeniče. Kranjska dežela.</i>
4. <i>Postni pridigarji.</i>	20. <i>Dekleta, ki živé v grešnih vezah.</i>
5. <i>Neki dušni pastir.</i>	21. <i>Poklic v redovniški sfan.</i>
6. <i>Romanje v Rim.</i>	22. <i>Goreči izpovedniki.</i>
7. <i>Bogoslovne šole v slovenskih škofljah.</i>	23. <i>Oni, ki trpé hude izkušnje.</i>
8. <i>Usmiljeni bratje in njih bolniki.</i>	24. <i>Ljubljanski knez in škof.</i>
9. <i>Misijoni po slovenskih deželah.</i>	25. <i>Marijine družbe za dekleta.</i>
10. <i>Neka oseba za zdravje in stanovitnost.</i>	26. <i>Za smrt bolni, ki se branijo prejeti sv. sakramente.</i>
11. <i>Nekdo, da bi opravil velikonočno izpoved.</i>	27. <i>Mošje, ki se trudijo pri katoliških časnikih.</i>
12. <i>Škofovi zavodi v Ljubljani.</i>	28. <i>Neka družina.</i>
13. <i>Neka oseba za pomoč v dušnih in telesnih potrebah.</i>	29. <i>Cesar Franc Jožef I.</i>
14. <i>Vsi bolniki, ki so se priporočili v molitev.</i>	30. <i>Vsi, ki so se priporočili v molitev, pa niso posebe omenjeni.</i>
15. <i>Krščanski učitelji in učiteljice.</i>	31. <i>Vsi živi in mrtvi udje molitvenega apostolstva.</i>
16. <i>Trdovertni grešniki.</i>	

Molimo.

Gospod Jezus Kristus! V edinosti z onim božjim namenom, s katerim si sam hvalil Boga na zemlji v svojem presvetem Srcu in ga še zdaj hvališ brez konca v sakramentu presv. Rešnega Telesa po vsem svetu, in v posnemanje presv. Srca preblešene, brezmadežne Device Marije, Tebi darujem danes in vsak trenotek današnjega dne vse svoje namene in misli, vsa čutila in želje, vsa dela in besede.

Posebno pa Ti jih darujem za Tvojo sv. cerkev in nje poglavarja, kakor tudi za vse zadeve, ki so priporočene udom molitvenega apostolstva v tem mesecu in današnji dan.

Prodajalnica katol. tiskovnega društva

(prej H. Ničman)

Ljubljana, Kопitarjeve ulice šte. 2

priporoča *molitvenike*:

- Večna molitev**, z rudečo obrezo 2 K 40 h, z zlato obrezo 3 K.
Osem ur pred sv. R. T., z večjimi črkami, v pol usnji 80 h, v celo usnji 1 K.
Kruh nebeški, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Vedno češčenje, v usnji 2 K 40 h., z zlato obrezo 3 K 20 h.
Filoteja sv. Frančiška Saleskega, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Pot v nebesa, življenje udov III. reda, v usnji 1 K 80 h, z zl. obr. 2 K 40 h.
Marija Devica, v usnji 2 K 40 h, z zlato obrezo 3 K 20 h.
Pravi Marijini služabnik, v usnji 1 K 60 h, z zlato obrezo 2 K 20 h.
Presveto Srce Jezusovo, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.
Razlaganje sv. maše, v pol usnji 2 K 50 h, v usnji 3 K, z zl. obr. 3 K 80 h.
Rafael, voditelj odrasli mladini, platno 1 K 50 h, usnje 1 K 60 h, zl. obr. 2 K.
Spomin na Jezusa, molitvenik za otroke, trdo vezan 40 h, v usnji 70 h, z zlato obrezo 96 h.
Jezus dobri pastir, molitvenik za otroke, trdo vezan 40 h, v usnji 72 h, z zlato obrezo 1 Kr.
Zvonček nebeški, molitvenik za otroke, v usnji 1 K 10 h, z zl. obr. 1 K. 60 h.
Jezus na križu moja ljubezen, za mladino, v usnji 1 K 60 h, z zl. obr. 2 K.
Nevesta Kristusova, v usnji 2 K 48 h, z zlato obrezo 3 K 40 h.
Ura moliti Jezusa v vednem češčenju presv. R. T., mehko vezana 24 h, trdo vezana 40 h.
Častna straža Jezusovega presv. Srca, 24 h.
Getzemani in Golgata, v usnji 2 K 60 h, z zlato obrezo 3 K 40 h.
Sv. Alojzij ali 6 nedeljna pobožnost, v usnji 1 K 40 h, z zlato obr. 1 K 80 h.
Razne knjige za **Marijine družbe** itd., itd.

Tudi ima v zalogi:

Veliko zbirko **rožnih vencev**, navadnih, po pet oddelkov, kakor tudi rožnih vencev „Naše ljube Gospe“, bratovščine „Pomoč dušam v vicah“, „Žalostne matere božje“ . . . lesenih, koščениh, iz kokosa, iz bisernice — po različni ceni.

Svetinjice za bratovščine „Naša ljuba Gospa“, „Sv. Benedikta“, „Svete Alohija“, „Sv. Frančiška“, „Sv. Antona“, „Brezmadežnega spočetja“, „Sv. družine“ itd.

Srebrne svetinjice s podobo „Brezmadežnega spočetja“, po 90 h in višje.

Na razpolago so raznovrstni **škapulirji, križi** s stolalom in za na steno, **svete podobice**, manjše in večje — od najpriprostejših do najfinejših — tudi **podobe za okvir**.

Naj še imenujemo: **Spominjske podobice za sv. birmo**, sto skupaj 4 K 40 h; — **Spomin na prvo spoved**, sto kosov 2 K 40 h, 4 K 40 h in višje; — **Spomin na prvo sv. obhajilo**, sto skupaj 2 K 20 h, 4 K 40 h, 8 K in višje; — **Spomin na sv. misijon**, sto kosov 1 K 70 h.

Litanije presv. Srca Jezusovega, sto kosov 1 K 60 h.

 Vsa naročila se hitro izvršujejo.

Zvezek 3.

Letnik IV.

Marec 1900.

Združitev z Marijo.

1.
Trok sem tvoj,
 To up je moj,
 In v raju združen
 Bom s teboj;

Saj tvojegà
 Preljubegà
 Pristrčno ljubim
 Jezusà.

Ko prazni svet
 Strasti prevzet
 Od sebe —
 Me odbija:

V nebo strmím,
 Domov želím,
 Gor k tebi
 O Marija!

2.
 Če kdaj srcé
 Se zveselí,
 Na zemlji srečo
 V dar dobi;

Vsè v dni težké
 Se spremeni,
 V bridkosti novi
 Se zgubi.

Saj vzame spet
 Kar dá nam svet,
 Trohljiva
 Domačija:

O vzemi nas
 Za večni čas
 Gor k sebi
 O Marija!

3.
 Ko vrne spet
 Se maja cvet,
 Spet zbor te v pesmih
 Bo slavil;

Bog vé, če jaz
 Bom tvoj obraz
 Takrát na zemlji
 Še častil.

Bo zbor vesel
 Ti slavo pel,
 A grob moj —
 Bo samija:

O naj tedaj
 Uživam raj
 Pri tebi
 O Marija!

Dr. Gregorij Pečjak.

Delo — božja zapoved.

(*Namen sv. Očeta — priporočen v molitev za mesec marec.*)

Depo so nas učili stariši, ko smo bili še majhni otroci. Moli in delaj! so rekli in srečen boš na tem in onem svetu. In prav so imeli. Ko smo pa jeli hoditi v šolo in vezati posamne črke v besede, besede pa v stavke, tedaj nam je prišla pod oko tista znana pesnica domačega pesnika: „Kdor hoče živeti in srečo imeti, naj dela veselo in moli naj vmes.“

Tako bi moralo biti, taka je volja božja.

Ko je namreč Bog človeka ustvaril, ga je postavil v prelep vrt, kate-rega naj bi človek obdeloval. Kajpada je bilo tisto delo Adamovo in Evino prijetno: delala sta za kratek čas, drug drugemu na radost, dokler sta bila v prvotni posvečujoči milosti. Toda prišlo je kmalu drugače. Prva človeka sta grešila in ljubezen božjo izgubila. Bog ju je iztiral iz zemeljskega raja, in prokletstvo, nesreča, bolezen, smrt ju je zadela. „V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh, dokler se ne povrneš v zemljo, iz katere si vzet.“ Tako je govoril Gospod Adamu, in te besede so zapoved vsem otrokom Adamovim; izpolnjevati jih je dolžan vsak človek. Če tudi marsikdaj kaplja za kapljo teče po obrazu, če tudi roke omahujejo in noge pešajo, — delo nam je vsem zapovedano. Nihče se ne izgovarjaj, češ, meni ni treba delati — ne, vsak človek mora delati, to je zapoved božja. Tako je govoril že pobožni Job: Človek je rojen za delo, kakor ptica za letanje. Seveda ne more vsak enako delati. Ta je zdravega života in trdnih rok, a morda manj dobre glave; tak delaj s svojimi rokami. Drugi zopet je šibkega života, a bistrega uma; on naj dela, kakor pravi pesnik, z „uma svitlim mečem“. Kdor je bogat, temu se ni treba pehati in potiti za vsakdanji kruh; delati pa vendarle mora; če ne dela zase, naj dela v korist svojemu bližnjemu. V tem smislu piše apostol narodov: Kdor ne dela, naj tudi ne jé. (II. Tes. 3, 10.)

Toda kako čudno in žalostno je danes na svetu! V ljudeh bolj in bolj gine zavest, da je vsak človek dolžan po svoje delati, da nam je delo kazen za greh, a tudi prilika, da si kaj za nebesa prislužimo. Koliko je ljudi, ki se za to zapoved božjo nič več nočejo meniti! Bogatini mislijo, da so na svetu zato, da se veselé in uživajo. O delu dostikrat nočejo nič slišati. Stariši so mi dosti zapustili, ni se mi treba ubijati po delavnicah za vsakdanji kruh. Tako modrujejo in pomagajo reveže pritiskati, prav kakor nekdanji egipčanski priganjači uboge Izraelce. Revež, kajpada, dela; saj mora, sicer ne bi mogel živeti. Ali ko bi si lahko trudapolno svoje delo lajšal z zavestjo, da je trdo delo pokora za greh in ob enem najboljši pomoček zoper greh, pa pozabi prepogosto na Boga in na božje zapovedi in le to premišljuje, kako bi se trdemu delu izognil. Radi pripoznavamo, da delavci mnogo trpé, umevamo, da si želé več in boljšega kruha in mi ga jim iz srca privoščimo; toda pred očmi bi morali imeti delavci tudi misel, da nikdar ne more biti namen

človekov ta, da bi se na svetu le veselil in samo užival. A žal, koliko jih je dandanes tudi med delavci, ki ne težé po drugem nego po tem, da bi pomnožili uživanje. Da je Bog zapovedal delo vsakemu človeku, da se vsak mora na tem svetu z delom ubijati, tega nočejo razumeti, ker so pravega Boga zavrgli in njegove zapovedi zatajili. Naš Gospod Jezus Kristus sam je delal kot rokodelc. Ljudje v Nazaretu so ga poznali kot tesarja; zakaj, ko je začel očitno učiti, se niso mogli prečuditi njegovi modrosti in povpraševali so se med seboj: „Odkod ima ta vse to? Ali ni on tesar, Sin Marijin?“ Jezus Kristus je torej delal kot navaden delavec; delal je mnogo let, in sicer ne zato, da bi si z delom preganjal čas, ampak zato, da si je z delom služil vsakdanji kruh; pogosto mu je čelo močil vroč pot in roke so mu bile trde in žuljave od dela. — Zakaj pač je naš Gospod delal? S svojim delom je hotel naše delo posvetiti; hotel pa je tudi s svojim zgledom nas učiti, da moramo delati tudi mi. Posnemajmo torej njegov sveti zgled. Z delom se pokorimo za stare grehe in se varujemo mnogih novih grehov; in zato moramo vsi delati, ker smo vsi grešni ljudje, naj smo ubogi ali bogati, kmečki ali gosposki.

Ker svet ne umeje več svete božje zapovedi o delu, se je bati velike prekucije. Zato pa povzdignimo tudi mi z vrhovnim poglavarjem sv. Cerkve svoje želje in molimo, da se med človeštvom zopet utrdi zavest, ki naj bolj in bolj prešinja vse ljudi: delo je zapoved božja.

—r—

Častivci in častivke presv. Rešnega Telesa.

(Piše Jož. Benkovič.)

XXVII.

General baron Geramb.

(† 15. marca 1848.)

Bog izbira svoje vojake in junake iz vseh stanov in vsake starosti; a malo jih je zlasti v naših časih, ki bi bili tako čudovito poklicani v vinograd Gospodov in postavljeni kot svetilka pred tabernakelj, kakor je bil trapist o. Marija Jožef Geramb.

Ferdinand baron Geramb je bil rojen leta 1773. iz znamenite ogerske rodovine. V sreči in zadovoljnosti je preživel svoja mlada leta in kot osemnajstletni mladenič prišel v Italijo. Tukaj se je pa v veselih družbah popolnoma izgubil za Boga. Kot vojak se je hitro vspenjal više od stopinje do stopinje ter postal komornik na dvoru avstrijskega cesarja Frančiška I. Leta 1805. se je boril na čelu neke ogerske čete zoper Francoze. Dve leti potem je dal na svetlo več kratkih ognjevitih spisov, s katerimi je hotel Avstrijce navdušiti za tako hudo stiskanega cesarja. Nato je šel na Španško, kjer se je zopet vojskoval zoper nasilnega francoskega cesarja Napoleona. Odtod je hitel v London na Angleško, da bi tam nabral četo prostovoljcev za Avstrijo. A nakopal si je hudih sovražnikov, pred katerimi se je umaknil

na Nemško. Tukaj pa so ga Francozi kot svojega srditega sovražnika ujeli in odpeljali v ječo v Vincennes. Še le leta 1814. je bil zopet osvobojen, ko so združeni vladarji popolno premagali Napoleona.

Ko je bil general Geramb v Vincennesu nekaj let zaprt, je začel resno premišljevati poklic človekov na zemlji. V tem premišljevanju mu je bil dober svetovavec škof troaški, ki je bil ž njim vred v ječi.

Ko je l. 1814. stopil iz zapore, ni bil le telesno, temveč tudi duševno osvobojen. Sicer ni nikoli popolno izgubil vere, a viharno vojaško življenje mu ni dalo mnogo misliti na Boga. V ječi pa je spoznal, da ga je iz pre-mnogih smrtnih nevarnosti čudovito otela božja roka, da ga je ljubezen božja vodila v ječo, kjer je zopet našel Boga in sebe. Iz hvaležnosti je sklenil celo svoje prihodnje življenje popolnoma le Bogu posvetiti.

Iz ječe stopivši je nameraval Francosko takoj zapustiti in romati v sveto deželo, da bi tam na najsvetejših krajih tem živeje poklical si v spomin resnice svete vere. Posvetoval se je o tem potovanju s slovečim Šatobrianom, ki je o tem romanju napisal lepo knjigo.

Ravno je hotel stopiti na ladjo, ko izve, da se redovniki trapisti zopet naselijo na Francoskem, in da ustanavljajo v Lavalu nov samostan. Ta novica mu je tako ugajala, da je takoj sklenil stopiti v isti samostan kot menih. Strogi, spokorni red se je najbolje skladal z njegovim duševnim razpoloženjem.

Leta 1816. je general baron Geramb, komornik avstrijskega cesarja, po petnajstih mesecih novicijata postal preprost trapist o. Marija Jožef v samo-stanu Port-du-Salut („pristanišče zveličanja“) pri Lavalu. Vse svoje častne naslove je žrtvoval za naslov „služabnik božji“, vse svoje odlike je zamenil z lesenim križem, in krasno svojo vojaško obleko je zamenil s trdo raševino, z meniško kuto. Njegova postelja je bila trda deska, njegovo vzglavje leseno tnalo, njegova hrana je bila zelenjad v vodi s soljo kuhana. Pač je bila raz-lika med prejšnjim stanom slavnega generala in med sedanjim njegovim položajem, a goreči menih Marija Jožef je živel tako strogo po redovnem pravilu, kakor bi bil že od mladih nog trapist. V vseh opravilih je bil prvi in izprosil si je najrajši taka opravila, ki so človeku najbolj zoprna in najbolj neprijetna. Rekel je večkrat, da pravega služabnika Kristusovega odlikujejo najpreprostejša dela. Kdor je vaje v vsem le svoje misli imeti ter drugim ukazovati, ta pač ve, kako težko je razvajeno voljo ukazom drugih ljudi ukloniti. Tudi ponosnega in samozavestnega bivšega generala je pač stalo mnogo samozatajevanja, da je premagal samega sebe ter bil pokoren.

Leta 1826. so ga njegovi redovni predstojniki premestili iz Lavalu na Oljsko goro v Alzaciji, kjer je bil tudi samostan tega reda. Ko je pa l. 1830. nastal v Parizu upor, so bili menihi pregnani, in o. Marija Jožef je pribežal k cistercijanom v samostan Sv. Urbana v Švici. Hotel je tukaj ustanoviti samostan svojega reda, a vlada ni dovolila. Zaradi mnogih trudov in skrbi je jel zelo bolehati. A ko je spomladi l. 1831. nekoliko okreval, je šel na božjo pot v Jeruzalem. V sveti deželi pa je bila vojska, kuga in gnusoba razde-janja na svetem mestu. Od božiča do velike noči l. 1832. je obiskal Jeruzalem,

Betlehem, Nazaret in Damask. Šel je tudi na goro Karmel in na Sinaj. Na vseh teh svetih krajih je mnogo in goreče molil za toli stiskano katoliško cerkev in za svoj red.

Svoje romanje v sveto deželo je zelo zanimivo opisal v treh knjigah, katerim je naslov „Romanje v Jeruzalem in na goro Sinaj“. V njih popisuje zelo obširno, kaj vse je na tem dolgem potu doživel in s kakimi čustvi je hodil in molil na svetih mestih.

Z gore Sinaj je potoval v Egipt. kjer ga je turški vladar Mehemed Ali dvakrat sprejel v svoji palači. Meseca septembra l. 1833. se je po več nego dveletnem romanju vrnil v svoje zavetišče pri Sv. Urbanu v Švici.

Kmalu potem je francoska vlada dovolila, da se smejo trapisti zopet naseliti v deželi, in o. Marija Jožef Geramb se je z ostalimi svojimi redovnimi tovariši vesel vrnil v svoj zapuščen samostan. Par let pozneje so ga izvolili za generalnega prokuratorja celega trapistovskega reda. V tem poslu se je preselil v Rim l. 1837. Tudi to svoje potovanje je popisal v posebni knjigi. V svetem mestu se je zelo veliko trudil v prosep katoliške cerkve. Zlasti si je pridobil mnogo zaslug, ker je s svojimi spisi opozoril katoličane na premnoge dobrodelne zavode, katere je oskrbovala papeževa vlada. V visoki starosti je umrl v Rimu 15. marca leta 1848.

Kaj neki je vplivalo tako močno na nekdanjega slavnega junaka in posvetnjaka, da je zapustil vse časti in prijetnosti ter postal preprost menih? Premagala ga je ljubezen do Jezusa v sv. Rešnem Telesu, katero je gojil že v mladih letih, in katera tudi pozneje, ko se je odtujil Bogu, ni nikoli popolno izginila iz njegovega srca. Ko je bil še general in je v vojskinih časih stanoval začasno tu in tam v kakem župnišču, se je rad ponudil duhovniku, kadar je nesel kakemu bolniku sv. popotnico, za spremljevalca. Vzel je svetilko in zvonček ter namesto cerkvenika stopal pred duhovnikom v svoji sijajni generalski obleki z vsemi častnimi odlikami na prsih. On sam pravi v nekem svojem pismu, da se je v tem poslu čutil bolj srečnega in vzvišenega, nego sploh kdaj v spremstvu kakega svetnega kralja. — Nekdaj sreča general Geramba v lijonskih mestnih ulicah duhovnika s sv. popotnico. General poklekne tik ceste na tla. Ko pa opazi, da se strežnika, ki sta nosila nebo nad duhovnikom, med seboj prepirata in suvata, plane po koncu, iztrga porédnejšemu dečku držaj iz roke in ga z drugim strežnikom nese dalje. Ker je bil strežnik mnogo manjši od generala, streha sicer ni ravno stala, a ponižni vojak se je toliko sklonil, da sta brez posebnih neprilik vstric korakala naprej precej daleč do dveh bolnikov. Kak lep zgled je pač ta vrli general premnogim zanikarnim in neotesanim cerkvenikom in mašnim strežnikom.

Ni čuda, da mu je Bog to ljubezen tako obilno poplačal! Slavni general se ni sramoval svojega Gospoda, in Gospod Jezus se ni sramoval svojega služabnika. Iz posvetnega srčnega vojaka je postal tem srčnejši in vrlejši vojak Jezusov, mašnik in redovnik. Njegova junaška duša, ki je poprej gorela v ljubezni do domovine in iskala časti na krvavem bojišču, je plamtela in se použivala poslej le v ljubezni do Jezusa in do njegove cerkve ter iskala

ne svoje, temveč božje slave enako v samostanski tihoti kakor tudi med širnim svetom. S psalmistom (Ps. 22.) je mogel veselo peti: „Gospod me vodi in nič mi ne bo manjkalo; na pašnik, tje me je postavil; pri vodi, ki poživlja, me je zredil. Mojo dušo je izpreobrnil; na pot pravice me je peljal zaradi svojega imena. Torej, čeprav bi hodil po smrtni senci, se ne bom bal hudega, ker si ti z menoj. Tvoja šiba in tvoja palica sta me tolažili. Mizo si pripravil pred mojim obličjem, njim nasproti, ki me nadlegujejo. Glavo si mi mazilil z oljem, in moj upijanljiv kelih, kako veličasten je! In tvoja milost me spremlja vse dni mojega življenja, da stanujem v hiši Gospodovi dolgo časa.“

Ker je že kot razmišljen posvetni vojak visoko častil svojega nebeškega Kralja v sveti hostiji, lahko si mislimo, kako ga je šele cenil in ljubil, ko se je radovoljno posvetil le njegovi vzvišeni službi! O njegovi plameneči ljubezni do sv. Rešnega Telesa pričajo najbolje njegovi premnogi spisi, ki so navdahnjeni s toliko ljubeznijo in navdušenostjo za Jezusa, da jim navadni človeški duh le s težavo sledi. To kaže njegovo „Premišljevanje o štirih poslednjih rečeh“, zlasti pa „Pisma Evgeniju o presveti hostiji“. V tem spisu govori največ o sv. obhajilu, kako se je treba pripraviti in zahvaliti, kako potrebno je pogostno sv. obhajilo, kako obilni in čudoviti so sadovi svetega obhajila, kako je treba sv. Rešno Telo moliti in kako veličasten je praznik tej skrivnosti posvečen.

O pripravi na sveto obhajilo pravi n. pr.: „Celo življenje kristijanovo mora imeti svoje središče v sv. obhajilu. Vsako obhajilo mora biti priprava na sledeče in zahvala za preteklo. Pred vsakim sv. obhajilom se je treba tako vestno izpraševati, kakor bi bilo naše zadnje v tem življenju. Ne pričakujmo nobenih sadov sv. obhajila, razven po merilu, kako smo se pripravili. Sveto obhajilo ne koristi, temveč le škoduje tistemu, ki nima resne volje iznebiti se vseh nepopolnosti, če tudi so še tako majhne. Koliko sv. obhajil je brez koristi zaradi mlačnosti in vnemarnosti, s katero se prejema. Ta sveti kruh ni nikoli brez učinka: ali da življenje ali pa smrt . . . Kdo bi mogel povedati, kaj naredi Jezus po svetem obhajilu v popolni duši? Le Bog to ve! Duša, v kateri se ti čudeži godé, sama tega ne vé. Dobro pripravljena duša prejme v sv. obhajilu toliko milost, da je neprimerno večja, nego vse prikazni in razodetja, katere so imeli vsi svetniki skupaj . . . Da izveš, so li tvoja obhajila pregrehe ali milosti, pazi na njih sadove v sebi. Zvesta duša izkuša po svojem življenju biti podoba tistega, katerega sprejema. Bog v sv. hostiji je ponižani in v nič pogaženi Bog; treba se je torej odpovedati hrepenenju po odlikah in svetnih časteh, ki so združene s tolikim napuhom, čeprav skritim. Bog v sv. hostiji je Bog miru in sloge; zato je treba iz srca pregnati vsako neprijaznost. Bog v svetem obhajilu je skriti in nepoznani Bog; zato se je treba navaditi na samoto in tihoto“ itd. Sam o sebi pripoveduje: „Bil je čas, ko sem junaštvo, kakršno zasluži hvalo celega sveta, stavil v oni zunanji blesek, v ono blestečo slavo, v ona nenavadna dela ali v ono ošabno svetno modrost, v ono bahatost, ki vsa skupaj ni nič, nego prazna navideznost, senca, nič. Moja najvišja misel je bil Cincinat, Regul, Fabij, Horacij, Kokles, Ciceron,

Katon, Aristid, Platon in njim podobni (poganski junaki). Zdaj pa iščem junakov v Betlehemu, ali na Kalvariji, ob vznožju one gore, kjer je božji vzor najlepšega junaštva umrl iz ljubezni do ljudi. Stopiti želim na morišče, na ona mesta, ki so namočena s krvjo mučencev. Obiskal bi rad celico sv. Makarija, sv. Benedikta, samostan sv. Terezije. K smrtni postelji sv. Stanislava Kostka pohitim, in poljubil bom ono pest slame, na kateri je sv. Karol Boromej umrl, in v sv. navdušenju bom zaklical: To so moji junaki! Ne, krščansko junaštvo nas ne srečuje na torišču sveta, med njegovimi blaznimi oboževavci. Koliko je nepravih junakov! Koliko navideznih junakov, bitij polnih srčnosti, a le v enem hipu! Stanovitni, neustrašeni mož, ki se nikoli ne zataji, ki si je zmerom enak, ki se niti za hip ne oddalji od svoje dolžnosti, ta je moj junak!“

In to junaško srčnost zajema katoličan le v zakramentu presvetega Rešnega Telesa. Poln tega prepričanja in ljubezni do Jezusa je imel o. Geramb navado klicati: „Oh, ko bi mogel le eno srce imeti, da bi ga ljubil, le en glas, da bi to povedal!“

Kratka razlaga litanij presv. Srca Jezusovega.

Srce Jezusovo, nad katerim ima Oče svoje posebno dopadenje

Če še kaj pomniš, ljubi bravec, kar sem lani pisal o dobroti, blagosti in svetosti Srca Jezusovega, potem razumeš, kaj hočemo reči, kadar molimo pri litanijah: *Srce Jezusovo, nad katerim ima Oče svoje posebno dopadenje*. Če pa ne veš več, kaj si lani bral, me sedaj poslušaj, pa ti bodem v malo besedah povedal, kaj pomeni lepi naslov, ki sem ga zapisal tu na vrhu v čast presvetemu Srcu.

Ponoviva najprej znano zgodbo o krstu Jezusovem. Prišel je čas, ki ga je bil nebeški Oče odločil, da včlovečeni Sin božji začne očitno učiti. Jezus se je poslovil pri svoji presveti Materi, zapustil tihi Nazaret in se napotil proti Jordanu, tja, kjer je Janez krščeval in pripravljaval pot Gospodu. Stopil je v vrsto med grešnike, ki so tam čakali krsta pokore, in kakor da je enak drugim grešnim ljudem, se je dal tudi On krstiti. Janez, poln svetega spoštovanja do Jezusa, je ponižno dejal: „Jaz sem potreben, da bi ti mene krstil, in ti prideš k meni.“ Jezus pa mu reče: „Pusti za sedaj; zakaj spodobi se nama, da izpolniva vso pravico“, da storiva vse, kar je Bogu všeč, vse, kar je sveto in pravo. Janez je odjenjal in krstil Jezusa. Tisti hip pa so se nad Jezusom odprla nebesa, sveti Duh je prišel nad njega v podobi goloba in iz nebes se je zaslišal glas: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.“

To se je zgodilo pri Jordanu, kjer je Janez krščeval. Nebeški Oče je slovesno oznanil vsemu svetu, da ima nad Jezusom posebno dopadenje, da mu je ljubši, dražji, bolj všeč od vseh ljudi.

Kaj pa je bilo nebeškemu Očetu prav posebno všeč pri Jezusu? — V svetem pismu beremo: „Človek gleda na to, kar se vidi, Gospod pa gleda srce.“*) Bog torej ne gleda na lep obraz, čedno postavo, kakor ljudje, ampak pred vsem na srce. In tako je tudi pri Jezusu nebeškemu Očetu najbolj všeč njegovo presveto Srce; nad njim ima posebno dopadenje. Zakaj pa?

Srce Jezusovo je Srce Sinú večnega Očeta. „Ta je moj ljubljani Sin.“ In kako ne bi ljubil Oče Srca svojega Sina, svojega edinorojenega Sina, ki mu je v vsem popolnoma enak, ki je večni, neskončno svet, pravičen, moder, vsemogočen kakor Oče?

Nebeški Oče ljubi Srce Jezusovo, ker je to Srce najlepši podoba božje ljubezni in dobrote. Umetnik, slikar ali kipar, je vesel svojega dela, slike ali podobe, ki jo je naredil s svojimi rokami, zakaj delo priča o njegovi umetnosti, spretnosti, moči njegovega duha. — Kristus, kot Bog je z Očetom iste narave, popolnoma enak Očetu; kot človek pa je najlepša, najbolj dovršena podoba božja, in njegovo človeško srce je med vsemi ustvarjenimi srci najbolj podobno Srcu nebeškega Očeta. Ljubezen in dobrota božja se nikjer ne kaže tako jasno kakor v presv. Srcu Jezusovem. Tudi iz najčistejšega zrcala ne odseva tako lepo svitlo solnce, kakor odseva iz Srca Jezusovega dobrota in ljubezen božja. In zato ima Oče nad tem Srcem posebno dopadenje, ker v njem gleda podobo svojega Srca.

Pa Srce Jezusovo tudi ljubi nebeškega Očeta, kakor ga ni ljubilo in ga ne bode ljubilo nobeno samo človeško srce. Ker je Jezus ljubil svojega Očeta nad vse, zato je storil zvesto vse, kar je Očetu všeč. Kot pravi Izraelec je bil pokoren zapovedim starega zakona: dal se je obrezati, v templju darovati, — zato ker je bilo Očetu tako ljubo. Janez Krstnik kot božji poslanec kliče ljudstvo k Jordanu, oznanja mu pokoro in ga krščuje: tudi Jezus gre tja k Jordanu in se dá krstiti, — zato ker je Očetu tako ljubo. Sin božji, ki je sama svetost, se je odel s podobo grešnega človeka; On, ki sam ni storil greha, je vzel nase naše grehe in daroval Bogu samega sebe, svoje življenje, v spravo, v zadoščenje. V znamenje, da je voljan za nas umreti, se je dal krstiti: pokrili so ga valovi, kakor ga bode nekdanj zagrnil grob. Oče je sprejel ta dar svojega Sina; da pa bode očito vsemu svetu, kako ljubi Oče tistega, ki se je iz pokorščine in ljubezni ponižal pred vsem svetom, se je zaslišal iz nebes glas Očetov: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje.“

Slednjič je Srce Jezusovo nad vse blagougodno nebeškemu Očetu, ker je v tem Srcu združeno vse bogastvo darov in čednosti, vsa milost, vsa svetost. Bog sovraži le eno reč, in to je greh. Z grehom omadeževano srce je gnusoba božjim očem. Ljubi pa Bog in z veseljem gleda čisto srce. In čim bolj je srce čisto, tem ljubše je Bogu. Ni ga pa srca, ki bi se v čistosti in svetosti dalo primerjati presv. Srcu Jezusovemu. Kakor na jutranjem nebu ugasnejo zvezde, kadar izide svitlo solnce, tako potemni in izgine

*) 1. Kraljev. 16, 7.

vsaka svetost človeškega srca poleg svetosti Srca Jezusovega. Zato božje oko z veseljem gleda to Srce, v njem počiva z zadovoljstvom, to Srce mu je nad vse dopadljivo.

„Glej, moj izvoljeni, nad njim ima moja duša dopadenje“, tako je govoril Bog že v starem zakonu o prihodnjem Mesiju.*) V novem zakonu pa je najprej pri krstu Gospodovem v Jordanu, in potem zopet pri veličastnem izpremenjenju na Taboru Oče iz nebes slovesno pričal o Jezusu: „Ta je moj ljubljani Sin, nad katerim imam dopadenje.“ — Te besede nebeskega Očeta je cerkev posebe obrnila na presveto Srce Jezusovo; da je cerkev to po pravici storila, to je, tako vsaj upam, tudi tebi, dragi bravec, sedaj jasno; jasno pa ti je tudi, kaj pomenijo te besede v litanijah Srca Jezusovega.

Predno končam, še eno besedo! Kadar moliš pri litanijah: Srce Jezusovo, nad katerim ima Oče svoje posebno dopadenje, usmili se nas! — prosi presv. Srce, da bi tudi tvoje srce bilo Očetu v nebesih dopadljivo. In ker je morda tvoje srce sedaj še omadeževano z grehom, polno posvetnih želja, in zato Bog obrača od njega svoje oko: skrbi najprej, da je očistiš. Skrij svoje omadeževano srce v najčistejše Srce Jezusovo; ob plamenu svete ljubezni, ki gorí v Srcu Jezusovem, se bode vnelo tvoje mrzlo srce, in ogenj božje ljubezni bode použil vse, kar je v tebi nečistega, nepopolnega, posvetnega in božje oko bode z dopadenjem gledalo tudi na tvoje srce!

Kaj pravi sv. Filip Neri o sv. obhajilu?

Pristopajmo k sv. obhajilu s prav srčnim hrepenenjem po tej nebeški hrani. Kakor hrepeni žejen človek po kozarcu hladne vode, tako moramo mi hrepeneti po sv. obhajilu.

Ko bi vendar mladina prav pogosto prejemala sv. zakramente, posebno sv. obhajilo, da bi si ohranila čistost srca.

Sv. obhajilo ne smeš prejemati zato, da bi občutil veselje in tolažbo, katera se dobiva pri sv. obhajilu; tedaj iščeš samega sebe, ne pa Boga. Hodimo k sv. obhajilu zato, da postanemo ponižni, pokorni, pohlevni, potrpežljivi.

Kdor želi kaj drugega kakor Kristusa, ta ne vé, kaj želi; kdor hrepeni po čemer drugem, kakor po Kristusu, ne vé, po čem hrepeni; kdor dela za koga drugega kakor za Kristusa, ne vé kaj dela.

Premisli večkrat te resnice: In Beseda je meso postala, Sin božji je stopil na zemljo, da bi nas odrešil. V svoji preobilni ljubezni in dobrotljivosti je Jezus pri nas ostal v zakramentu presv. Rešnega Telesa. *J. K.*

*) Izaija, 42, 1.

Prva Marijina družba na Kranjskem.

Pridi k nam tvoje kraljestvo po Mariji! — te besede je zapisal naš prevzvišeni knez in škof na čelo svojemu prvemu pastirskemu listu. Kratko, pa jasno je povedal, kaj misli in hoče. S pomočjo tiste, ki je peklenški kači strla glavo, hoče med nami utrjevati in razširjati kraljestvo Jezusa Kristusa.

Verni Slovenci so umeli glas svojega pastirja; zakaj, odkar so v cerkvi slišali prvo škofovo besedo, prvo pastirsko pismo, od takrat skoraj ni minil noben Marijin praznik, da ne bi se bila kje vnovič ustanovila Marijina družba. Mladenci in dekleta se zbirajo pod varstvom presvete božje Matere.

Prav zato pa, ker se sedaj povsod snujejo Marijine družbe, mislim, da bodem ustregel vsem dragim bravcem, posebe pa sinovom in hčeram Marijinim, če jim malo povem, kako je Marijina družba v naši deželi že zdavnej cvetela, v onih časih, ki jih mi več ne pomnimo. V kranjskem muzeju, kjer hranijo stara pisma in pečate, imajo spravljene tudi tri knjige, ki nam o tem govoré. V dveh velikih, zlatih bukvah, v žamet vezanih, so zapisana imena onih mladeničev in mož, ki so se malone že pred 300 leti posvetili nebeški Kraljici, Mariji; tretja knjiga^{*)} pa nam pripoveduje, kako so takrat Marijini sinovi živeli, molili in delali. Drobno in prečudno zverženo pisanje v teh bukvah je sicer za oči mučno in naporno, vendar sem jih prebiral z velikim veseljem in si sproti zapisaval, kar se mi je zdelo dobro tudi za naš čas. To vam bodem sedaj povedal. Da pa bodemo laglje umeli, kar se je godilo pri nas pred 200 in toliko leti, moram najprej na kratko povzeti, kako se je sploh začela Marijina družba; potem šele vam povem, kako je bilo pri nas na Kranjskem.

Tovarištvo Jezusovo in prva Marijina družba za mladeniče.

Častite patre tovarištva Jezusovega ali jezuitè pač vsi poznate. Več kot 350 let že delajo in se trudijo v cerkvi in šoli, v domačih in tujih deželah, pridigujejo in izpovedujejo, hodijo na misijone in pišejo bukve za učene in neučene ljudi. A med vsem, kar so sinovi sv. Ignacija kedaj lepega in dobrega storili, je najlepše to, da so nam dali kongregacijo ali družbo Marijino. Tega ne pravim jaz, to pravijo sami.

Očetje tovarištva Jezusovega so precej od kraja uvideli: če hočejo kaj trajnega in stanovitnega storiti, je treba ljudi, zlasti mlade, zbirati v družbe. Zato so povsod, kamorkoli so prišli, snovali pobožna društva. Blaženi Peter Kanizij je po vseh mestih med učenci visokih šol razširjal to misel o združevanju. Pa to še niso bile Marijine družbe.

Marijina družba se je začela na Laškem, v Sirakuzah. Tam je že pred letom 1560. na jezuitski gimnaziji bil za učitelja pater Boštijan Kabarasi. Pobožni pater je ob sobotah popoldne po šoli starejše in pridnejše učence zbiral krog sebe, razgovarjal sè ž njimi prijetno po domače, kot oče s

^{*)} Historia annua Collegii Societatis Jesu Labaci. — Manuskript v kranjsk. muzeju.

svojimi otroki, pripovedoval jim o nebeški Materi, Mariji, mične zgodbe in tako budil v mladih srcih ljubezen do prečiste Device; nazadnje so zapeli še nekaj pesmic Mariji v čast, in lepa pobožnost je bila končana.

Predstojniki so patra Boštijana poslali drugam, namesto njega pa so dali mladim častivcem Marijinim patra Janeza Leona. Le-ta je prišel pozneje v Rim, in kar je bil videl v Sirakuzah, je poskusil tudi v Rimu. Med mladeniči, ki so hodili k očetom jezuitom v šolo, je nabiral vojake nebeški Kraljici. Jemal je samo najboljše in najpridnejše, in vendar je že l. 1563. imel do 70 mladeničev zbranih krog sebe; to sicer ni bila velika četa, toda pogumna in dosti močna, da se pokaže tudi očitno. Do tedaj so se mladi vojaki Marijini samo na tihem zbirali in se med seboj vadili v službi nebeške Kraljice; rečenega leta 1563. pa se je družba preselila v cerkev Marijinega oznanjenja in po njej si vzdela ime: „Kongregacija prečiste Device Marije, z naslovom Marijinega oznanjenja.“

Ogenj svetega navdušenja je prešinil mlada srca, in v malem času je bil cvet rimske mladine zbran v Marijini družbi. — Iz Rima se je misel kongregacije Marijine zanesla v druga mesta; in kjerkoli se je družba ustanovila, povsod so se kazali najlepši uspehi. To je nagnilo papeža Gregorija XIII., da je družbo slovesno potrdil in prvo kongregacijo Marijinega oznanjenja v Rimu izbral za mater vsem družbam, ki se bodo kedaj ustanovile. Zgodilo se je to v 5. dan decembra l. 1584, in zato se ta dan po pravici lahko imenuje rojstveni dan Marijine družbe.

Mladi vojaki Marijini so bili potrjeni od namestnika Kristusovega samega, in tedaj so hiteli med svet v boj za čast svoje Kraljice. Kjkoli so imeli očetje tovarštva Jezusovega svoje šole, povsod so ustanovljali med učenci kongregacijo Marijino: v Avstriji in Nemčiji, na Francoskem in Španskem, na Poljskem in na Ruskem, tudi ono stran morja, na vzhodu in zahodu, v Aziji in Ameriki, po vsem katoliškem svetu.

Marijina družba za možé.

Kot zvesti posnemavci svoje nebeške Kraljice so bili sodali ali sinovi Marijini med svojimi součenci povsod najboljši: najbolj pridni v šoli in najbolj pobožni v cerkvi, — pri molitvi in pri delu vsem v lep zgled. To so videli odrasli možje in kmalu se je tudi v njih srcu vzbudila želja, da bi šli v vojake Marijine. Ni pa kazalo, da bi se odrasli možje družili z mladeniči v eni kongregaciji; to so hitro prevideli modri vodniki, ki so stali družbi na čelu, in zato so se obrnili v Rim s prošnjo, da bi se za moške dovolila posebna kongregacija. Papež Sikst V. je l. 1586. ustregel tej želji in dovolil, da se smejo za možé ustanovljati samosvoje kongregacije; te naj bodo sicer podružnice skupne matere v Rimu, a drugače naj se uredé po svoje, kakor to hoče poklic in delo, ki ga imajo možki med svetom.

Kongregacija je imela papeževo pismo, ki ji je dajalo pravico, da se sme razširjati med vsemi moškimi vseh stanov. S tem pismom v roki je šla križem sveta. Ni bilo dolgo, in Marijine družbe so preprezale vse katoliške dežele; možaki vseh raznih stanov so bili vsak v svoji kongregaciji, vsi

skupaj pa so bili kakor ena sama velika sveta vojska Kraljice nebes in zemlje, Marije, prečiste Device. Svojo posebno kongregacijo so imeli: duhovniki, plemiči, uradniki, oficirji, umetniki, trgovci, meščani, rokodelci, mornarji, ribiči, pomočniki, učenci, posli, in kar je še drugih stanov: vsi so se shajali vsak v svoji kongregaciji. Škofje in kardinali, vojvode in nadvojvode, grofi in baroni, knezi in cesarji, kmet in gospoda, delavec in kupec: vsi so se zbirali krog enega bandera.

Število vseh Marijinih sinov se ne dá določiti; a če se le po vrhu preštejejo imena po zapisnikih in knjigah, je toliko gotovo, da je v onem času, ko je večji del Nemčije bil zapadel luteranstvu, v Avstriji in Nemčiji bilo najmanj en milijon mladeničev in mož v Marijini družbi. Koliko sodalov je bilo drugod po katoliškem svetu, se niti približno ne dá povedati; bilo jih je na milijone. Marijina družba je bila v resnici razširjena po vsem širokem svetu.

Očetje jezuiti ustanové Marijino družbo v Ljubljani.

Na svete Neže dan, l. 1597., so prišli v Ljubljano prvi jezuiti: dva patra in en frater. Osem dni so bivali pri škofu, potem pa se preselili k sv. Jakobu in takoj začeli svoje delo. Na Kranjskem so bili takrat hudi časi za katoliško cerkev. Med gospodo in meščani je bilo mnogo luterancev; in iz mest, trgov in gradov se je bila kriva vera kakor kuga razpasla tudi že med kmeti. Neki ljubljanski kanonik je l. 1588. izrekel žalostne besede: „Naša cerkev je od dne do dne bolj prazna; duhovnikov je malo in še manj poslušavcev. Oh, kam smo prišli!“ *) In v bukvah, v katere so očetje jezuiti sproti zapisovali, kar so videli in doživeli, se bere, da je bilo v tisti dobi na Kranjskem nad 20 krivoverskih pridigarjev; samo v Ljubljani je bilo pet pridigarjev in v šolah deset luteranskih učiteljev, ki jih je plačevala dežela. Bati se je bilo, da bode po vsem Kranjskem prevladalo luteranstvo. Kdo vé, ali bi bili Slovenci dandanašnji še katoličani, da se nas ni Bog takrat usmilil in nam dal za škofa Tomaža Hrena in poslal v Ljubljano očetov jezuitov. Veliki škof Tomaž Hren, „kranjski apostol“, in sinovi sv. Ignacija so nam v oni žalostni dobi oteli najdražji zaklad, ki smo ga podedovali po naših očetih, — sveto vero.

Očetje jezuiti so začeli svoje apostolsko delo ob enem v cerkvi in šoli. Delo pa ni bilo lahko; zakaj sredi krivovercev so bili omrznili tudi tisti, ki so bili ostali zvesti katoliški cerkvi, in le malokdo se je še menil za božje in cerkvene zapovedi. Tisto leto, ko so prišli jezuiti v Ljubljano, je bilo v šentjaponski cerkvi o velikonočnem času samo sto ljudi pri sv. obhajilu; prejšnja leta jih niti toliko ni bilo, dà, v vseh ljubljanskih cerkvah je bilo od leta 1575. do 1593., to je v celih 18 letih, samo 12.894 ljudi obhajanih. Komu drugemu bi bil morda upadel pogum, goreči jezuiti se niso dali oplasiti. O Veliki noči sta prišla še dva patra, in že v 5. dan majnika so začeli š o l o. Odprli so dva razreda za učence, ki so znali že brati

*) Gl. Venec. 1897. str. 147.

Začetek je bil skromen, a število učencev je hitro rastlo. Ni minilo popolnoma šest let, kar so se bili jezuiti naselili v Ljubljani, pa so zidali novo veliko šolo. Postavili so tudi koleg ali hišo, v katero so sprejemali gosposke in meščanske sinove, in jih tako ne samo v šoli, ampak tudi doma vzgojevali. Vse, kar se je drugje preskusilo in dobro obneslo, so vpeljali tudi v Ljubljani. Med pomočki pa, ki so očetom jezuitom uspešno in srečno rabili pri vzgoji, je bila zlasti Marijina družba. Izkušnja je učila; kjer so imeli kongregacijo, tam je cvetelo pravo krščansko življenje; Marijini sinovi so bili povsod najpridnejši in najpobožniši. Zato so modri in skrbni učitelji tudi v Ljubljani precej, ko je bilo mogoče, svoje učence posvetili nebeški Kraljici. Zgodilo se je to l. 1605.

Marijina družba tudi že prej na Kranjskem ni bila čisto neznana. V sosednji Štajerski deželi so namreč delovali jezuiti že od l. 1570; v Gradcu so imeli svoje šole in Marijino družbo. V graško kongregacijo so se vpisali tudi nekateri možje in mladeniči s Kranjskega; in že l. 1595. so bili Kranjci celó med predstojniki, ki so takrat stali na čelu graški kongregaciji.

L. 1605. pa so bila tudi na Kranjskem tla dosti godna, da so mogli zasnovati svojo Marijino družbo. Rektor v jezuitskem kolegu je bil tisto leto pater Florijan Avancini; ta je v 20. dan novembra postavil patra Janeza Rafaela Kobencelja za prednika novi družbi, ki se je imela ustanoviti. V 21. dan decembra istega leta se je prvič zbralo 12 mladeničev in izvolilo izmed sebe prve predstojnike Marijini družbi. Za vodnika so izbrali Matija Brešarja, retorja ali, kakor bi rekli sedaj, učenca šeste šole. Pomočnika sta mu bila: Jakob Šmuk in Luka Juvančič; svetovavci pa: Anton Tropina, Blaž Krelj, Matija Bastijančič in Atanzij Jurjevič (Georgiceus).

Naslednje leto, 1606. je bilo vnovič vsprejetih 21 udov; vsprejemali pa so jih v Marijine praznike: na Svečnico, Marijino oznanjenje in Mali Šmaren.

V 3. dan decembra istega leta so očitno in slovesno prebrali pismo iz Rima, s katerim je bila mlada družba potrjena in pridružena bratovski materi v Rimu. Nova družba se je imenovala: Družba preblažene Device Marije v nebo vzete.

Škof Tomaž Hren je podaril družbi knjigo, v katero so se zapisovala imena Marijinih sinov; prvi, ki se je zapisal v knjigo kot ud Marijine družbe, je bil škof sam. Vicedom ali cesarski namestnik je dal družbi 40 gld., njegova gospa in vdova Eggenberška pa sta oskrbeli cerkveno perilo za kapelico Marijine družbe.

Seme je bilo vsejano, Marija je prilivala mladi setvi, Bog ji je dal rast, in zato je krepko pognala, razvila se v poln cvet in rodila stoter sad. Kako se je vse to zgodilo, Vam povem drugi pot.

Otroška ljubezen do sv. Očeta.

Lani 4. decembra je šlo k sv. Očetu deset deklic iz laškega mesta Akvile. Ginljivo je slišati, po kaj so prišle deklice v Vatikan, ki je bil tisti dan zaprt vsem tujcem. — Nekaj časa prej je jezuitski pater pridigoval v Akvili; kar pride k njemu nekega dne deset gosposkih deklet iz najboljših meščanskih hiš vprašat ga: kaj se mu zdi, ali bi smela vsaka izmed njih eno leto svojega življenja darovati Bogu v to, da bi sv. Oče Leon XIII. še deset let zdravi vladali katoliško cerkev in tako čakali sto let svojega življenja. — Pater je prvi hip osupnil ob tem vprašanju, potem pa je prijazno odgovoril: gotovo imate pravico, Bogu ponuditi velikodušni dar, in ni dvoma, da vam bode Bog to štel v veliko zaslugo; vendar pa ni gotovo, če bode Bog vašo pobožno željo izpolnil.

Pogumne deklice so storile, kakor so rekle. Svojo obljubo so krasno spisale na pergament, in vsaka je svojeročno podpisala svoje ime. Pismo so dejale v lep, s svilo in zlatom vezan ovój, potem pa hitele v Rim, da položé svoj dar pred prestol sv. Očeta. Dopoldne, 4. decembra, so prišle črno oblečene v Vatikan. Kot dobri oče je sprejel najviši pastir nedolžne otroke. Deklice so vse srečne in vesele zrle v nebeško izpremenjeno lice Leona XIII., ob enem pa jokale srčnega ginjenja. Sv. Oče se je z vsako posebej prijazno razgovarjal, dal svoj blagoslov njim in njih sorodnikom in se prisrčno zahvalil za dragi dar njih življenja. — Vse srečne so šle deklice iz Vatikana, med seboj pa so govorile: „Ali ni bilo, kakor da smo bile eno uro v nebesih?“

Razna poročila.

Naznanilo ponočnim častivcem presv. Reš. Telesa v Ljubljani.

1.) Kakor je bilo že v zadnji številki „Venca“ naznanjeno, molili bodo moški izvanredno Najsvetejše po noči med pustnim ponedeljkom in torkom t. j. od 26. na 27. februarja v stolni cerkvi s v. Nikolaja. 2.) Po noči med 1. in 2. marcem bodo pa moški molili presveto Rešno Telo v cerkvi s v. Jakoba. — Molila se bode 6. ura: Čiščenje svetih ran in svetega obličja Jezusovega.

Iz Kamne gorice. Pač lep in pomenljiv dan za dekleta naše župnije je bila nedelja presladkega imena Marijinega. Ta dan so domači gospod župnik sprejeli 42 pobožnih devic v Marijino družbo. Veselih obrazov so šle iz župnišča v cerkev, da tam podaré svoja srca Mariji, katero so si za mater izvolile. Njen altar so ta dan posebno lepo ozaljšale. Pred sprejemom so jim g. župnik v prelepem govoru razložili družbeni namen in čednosti Marijine, katere morajo lepšati tudi otroka Marijinega. Vse je bilo tako lepo in slovesno, da so marsikomu solze veselja igrale v očeh.

Na glavni praznik Marijine družbe, to je 8. dan grudna, pa je tudi nas fante doletela ta velika sreča, da smo bili sprejeti med otroke Marijine. S tridnevnicó smo se pripravljali na ta veseli dan, kateri nam ne pride nikoli iz spomina. Ni nas mnogo, — doslej samo sedemnajst; še dvakrat toliko bi jih lahko pristopilo, ko bi ne imeli pogubnega sramu, češ, kaj porekó ljudje. Sedaj imamo vsako nedeljo in praznik molitvene ure, fantje pred večernicami, dekleta pa po večernicah; ob koncu pa zapojemo kako Marijino pesem.

Otrok Marijin.

Iz Lozic na Vipavskem. Od 13. do 22. januarja smo obhajali na Lozicah sveti misijon. Vodili so ga z veliko požrtvovalnostjo in ljubeznijo čč. očetje iz reda svetega Frančiška; o. Kasijan Zemljak z Brezja, o. Ecehijel Jurinič iz Kamnika in o. Avguštin Čampa iz Klanjca. Burja je sicer prve dni svetega misijona silovito razsajala, vendar je bilo obiskovanje od kraja do konca zelo obilno. Kar tekmovali smo, da slišimo čim več govorov. Obhajancev je bilo do 760. Izpodbudno je bilo zahvaljenje posameznih stanov po prejetem sv. obhajilu s skupno, glasno molitvijo. Omenim, da smo pred dvema mesecema vpeljali skupno, glasno češčenje presvetega Rešnega Telesa. Prelepe knjige: 'Večna molitev' je še 46 iztisov med župljani. Da ostanemo po svetem misijonu zvesti svojim trdnim sklepom poboljšanja, treba nam združevanja na katoliškem temelju. Zato smo se odločili ustanoviti Marijino družbo za mladeniče in Marijino družbo za dekleta. Vpisalo se je do sedaj 16 mladeničev in 26 deklet. Presveto Srce Jezusovo, blagoslavljalj mlado družbo!

Rudolf Gregorič.

Iz Celja. Poročilo v zadnjem „Vencu“ o češčenju presv. R. Telesa v Celju in vabilo k večji udeležbi ni bilo brez uspeha. Nobena prva nedelja pri nas še ni štela toliko pobožnih molivcev pred tabernakljem kakor zadnja. Zdelo se je, kakor da se moški in ženske kar skušajo med seboj, katerih bo več. Do zdaj smo seveda moški ostali še v manjšini. Vendar nas je bilo tudi že lepo številce. Upamo pa, da nas bode čedalje več. Vsake starosti smo skupaj. Mladeničev nas je seveda največ, pa tudi možje nočejo zaostati. Celo sivolasi starček pripogne svoje že trdo koleno ter nam pomaga pozdravljati in častiti v najsv. zakramentu skritega Boga. Res, jako različni smo po stanu in starosti; a v tem hočemo biti vsi edini, da hvalimo in molimo Jezusa, kateri ne gleda na naš revni stan, ne na našo še precej okorno molitev, ampak na našo dobro voljo. Jezus naj potrpi z našo slabostjo, mi pa hočemo vztrajati do konca, ko bi nas nazadnje bilo tudi samo dvanajst kakor nekdanj apostolov okrog božjega Zveličarja. Ženske molitvene ure so mnogo bolj živahne, ker dekleta znajo peti. S pesmico začenjajo in končujejo molitvene ure. Posebno pretresljivo pesem zapojejo med molitveno uro za verne duše (v ponedeljek zjutraj). Ko poslušáš to pesem s prav primernim napevom, že v duhu gledáš večnega Sodnika pred seboj, kako odpira bukve življenja, v katerih je natančno popisano vse, kar si storil hudega in opustil dobrega. V tistem strašnem trenutku pač vsak želi imeti zagovornika in sodnika Tistega, katerega zdaj moli v najsv. zakramentu oltarja. Zatorej, častivci in častivke presv. Rešnega Telesa, pridite, molimo!

Pri sv. Juriju ob Taboru na Štajerskem se je na Svečnico, dné 2. februarja t. l., slovesno ustanovila cerkveno potrjena „mladeniška in dekliška družba“. Namen družbe je pred vsem drugim ohraniti mlade ljudi, ko iz šole stopijo, na pravej poti, ter jih vaditi poštenega krščanskega življenja. Za tó so očetje, matere in mladi ljudjé zelo navdušeni za družbo, kar nam svedoči tudi tó, da je takoj pristopilo 68 mladeničev in 151 deklic od 14. do 30. leta; starejših je samó osem.

Družbena pravila so potrdili papež Leon XIII. dné 11. decembra 1899. in družbo z mnogimi odpustki obdarovali. Hočem navesti glavne dolžnosti udov obeh družb. Vsak družbenik in vsaka družbenica nosi na vratu blagoslovljeno „čudodelno svetinjico“ brezmadežnega spočetja Marijinega. Deklice molijo slednji dan za vse tovarišice na čast Materi božji „Oče naš, Češčena Marijo“ in „Čast Bogu“ s pristavkom: „O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki k tebi pribežimo!“ Istotakó molijo mladeniči za vse tovariše na čast sv. Alojziju s pristavkom: „O sv. Alojzij, angelski mladenič, prosi za nas!“ Kedar se kak ud družbe oženi ali omoži, molijo vsi drugi udje

zanj gotove molitve za srečen zakon. Kedar kak ud družbe umrje, gredó tovariši ali tovarišice za pogrebom, molijo zanj gotove molitve ter ga sami nesejo na pokopališče. Sv. zakramente morajo prejeti deklice na šest tednov ali vsaj na dva meseca, mladeniči tudi na vsaka dva meseca in izjemoma tudi na tri.

To so poleg manjših glavne dolžnosti naše družbe. Iz tega se razvidi, da vsak mladenič in vsako dekle lahko pristopi. In res tudi vedno pristopajo novi udje. S časoma bodo vsi mladi ljudje v župniji združeni v mladeniški in dekliški družbi.

Poleg pobožnih vaj v cerkvi bode pa imela družba tudi svoje zборе, svoje shode in veselice. Dokazati se hoče z družbo, da krščansko življenje ni turobno, marveč polno veselja, sreče in zadovoljstva. In da bi to veselje in to zadovoljstvo vedno bolj rastle v družbi, v to pomagaj Bog! In Bog vzbudi tudi po Slovenskem še mnogo, mnogo takih družb!

Začetek Marijinih družb v Mošnjah. Od septembra zadnjega leta smo slišale vsako prvo nedeljo pripravljavne nagovore; izpodbujal nas je sv. misijon v svetišču Marijinem na Brezjah; vnemali so nas tudi zgledi tujih družb, ki so priromale na Brezje. Zdaj čutimo same srečo Marijinih otrok. Tisti, ki ne morejo več v družbo, nam izkušajo tu in tam s kako besedo veselje greniti, ali prav za prav sebi bridkost zljajšati. Hvala Bogu, da je takih v Mošnjah prav malo. Z veseljem morem poročati, da imamo katoliških časopisov neprimerno veliko, slabega nobenega. — Deklet nas je v družbi nad šestdeset kar izza prvega sprejema na svečnico.

Žene se pridno oglašajo, teh bo več. Celó moških se je zglasilo že nad sedemdeset. Vsi štirje stanovi takorekoč tekmujejo med seboj.

Do sedaj smo še dekleta na vrhu. Nas je sprejel ob splošni ginjenosti č. g. dekan radoljški na svečnico. Druge tri stanove pridejo sprejemati na sv. Jožefa dan sam presvetni knez in škof. Sprejem za može in fante se bo vršil na Brezjah. Ta izredna slovesnost bođe gotovo privabila iz cele gorenjske okolice moških, ki so dobre volje, ki spoštujejo resnico, ki ljubijo skrbnega nadpastirja in bodo zato prišli poslušat njegov glas. Popoldne na isti praznik bodo prišтели Presvetli v Mošnjah žene med srečne varovanke Marijine. Možje, fantje in žene težko čakajo tega praznika, odkar jih je globoko prevzela slovesnost dekliškega sprejema. Ko bodo Presvetli izročili vse stanove v varstvo nebeške Pomagavke, potem bomo vsi laglje prav živeli. Sicer pa se že zdaj za sveto reč potegajo vsi dobro misleči, — nasprotni morajo še v gostilni molčati. Kmalu se bo pri nas samo še izgnani satan pritožil zoper novost Marijinih družb.

Tajnica dekliške družbe.

I z j a v a.

Poslušni določbi papeža Urbana VIII. izjavljamo: čudežnim zgodbam, o katerih poroča „Venec“, pa jih cerkvena oblast še ni preiskala, dajemo samo toliko vere, kolikor je gre človeški resnicoljubnosti; tega, kar je Bog posebe razodel pobožnim osebam, nimamo za verske resnice; vse pa prepuščamo nezmotljivi sodbi svete katoliške cerkve.

Urednik.

